

Pan Włodzimierz Wawrzekiewicz
Burmistrz Miasta i Gminy Osiek

Wystąpienie pokontrolne

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U z 2001 roku Nr 55, poz. 577) oraz § 4 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 roku w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania (Dz. U. Nr 167, poz. 1747) przeprowadziła w dniach 5 październik - 5 listopada 2004 roku doraźną kontrolę w zakresie analizy finansowej Gminy Osiek na dzień 31 sierpnia 2004 roku oraz prognozy jej zadłużenia na koniec 2004 roku.

Dokonana przez inspektorów analiza wykazała trudną sytuację finansową MiG Osiek na dzień 31 sierpnia 2004 roku. Ustalenia w zakresie prognozy zadłużenia na koniec 2004 roku wskazują na istnienie realnego zagrożenia utrzymania równowagi finansowej, czego wynikiem może być utrata przez Gminę płynności finansowej.

W szczególności w wyniku kontroli ustalono między innymi co następuje:

1. W zakresie dochodów budżetowych.

Zrealizowane w latach 2000 – 2003 dochody budżetu stanowiły, odpowiednio 97,2%, 88,1%, 95,2% oraz 95,1% dochodów planowanych. W żadnym roku budżetowym na przestrzeni ostatnich 4 lat MiG nie wykonała w pełni zaplanowanych dochodów. Zaplanowane na rok bieżący dochody budżetowe wykonano na dzień 31 sierpnia 2004 roku w 64,7%.

Analiza wykonania planu dochodów własnych w latach 2000 – 2003 wykazała, że stopień realizacji tego planu kształtował się odpowiednio 74%, 94,2%, 89,6% oraz 90,2% przyjętego planu. Z ustaleń kontroli wynika m.in., że uzyskane dochody z tytułu podatku od nieruchomości, którego udział w dochodach własnych jest największy, kształtowały się w analizowanym okresie na poziomie od 77,5% planu w roku 2001 do 98,2% planu w roku 2000, co stanowi różnicę aż 20,70%. W żadnym roku badanego przedziału nie wykonano planu tych dochodów w pełnej wysokości.

Również nie wykonano w latach 2000 – 2003 planu dochodów z tytułu opłaty eksploatacyjnej. Realizacja tego planu wynosiła bowiem 99,2% w roku 2000, 67,6% w 2001 roku, 85,4% w 2002 roku oraz 76,9% w roku 2003.

Powyższa analiza może świadczyć o braku staranności planowania w latach 2000 – 2003 w zakresie dochodów własnych, a w szczególności omawianego podatku od nieruchomości oraz opłaty eksploatacyjnej, co mogło skutkować bezpodstawnym zawyżaniem tych dochodów, a w następstwie niemożnością wykonania wielkości planowanych.

Wniosek pokontrolny Nr 1

Dokładać należytej staranności przy planowaniu budżetu gminy na kolejne lata obrachunkowe w szczególności w zakresie dochodów własnych przy uwzględnieniu realnego poziomu dochodów z podatku od nieruchomości oraz opłaty eksploatacyjnej.

2. W zakresie wydatków budżetowych.

W analizowanym okresie udział planowanych wydatków bieżących wykazuje tendencję wzrostową w planie wydatków ogółem – z 68% w roku 2000 do 84% w roku 2004, natomiast udział wydatków inwestycyjnych wykazuje w planie tendencję malejącą, tj. z 32% w 2000 roku do 16% w 2004 roku. Relacja największego udziału wydatków bieżących i jednocześnie najmniejszego udziału wydatków inwestycyjnych miała miejsce w 2003 roku i udział ten wynosił odpowiednio 81% i 19% w planie wydatków ogółem. Podobna tendencja miała również miejsce w wydatkach zrealizowanych.

Powyższe wskazuje, że na przestrzeni ostatnich 5 lat przeznaczano w planie wydatków budżetu coraz więcej środków na wydatki bieżące przy jednoczesnym zmniejszeniu wielkości środków na inwestycje.

Analizą w zakresie możliwości pokrycia wydatków inwestycyjnych w badanym okresie objęto wskaźnik wydatków inwestycyjnych do dochodów ogółem. Ustalono, że wskaźnik ten wynosił odpowiednio 38,27% w 2000 roku, 42,41% w 2001 roku, 30,75% w 2002 roku, 13,57% w 2003 roku i 16,66% na dzień 31 sierpnia 2004 roku. Powyższe świadczy o tendencji spadku od 2002 roku poziomu wskaźnika wydatków inwestycyjnych do dochodów ogółem, co oznacza, że w coraz większym zakresie gmina zmuszona jest sięgać do zwrotnych źródeł finansowania celem pokrycia wydatków inwestycyjnych.

Analizą objęto również relację zobowiązań ogółem do wydatków inwestycyjnych w omawianym okresie. Ustalono, że relacja ta kształtowała się odpowiednio na poziomie 103,76% w 2000 roku, 138,18% w 2001 roku, 201,46% w 2002 roku, 530,37% w 2003 roku oraz 492,60% na dzień 31 sierpnia 2004 roku. Poziom tej relacji wyższy niż 100% świadczy o konieczności zaciągania zobowiązań w celu finansowania nie tylko wydatków inwestycyjnych, ale również o finansowaniu wydatków bieżących z zaciąganych pożyczek czy kredytów.

3. W zakresie poziomu i struktury zadłużenia.

a) w latach 2001 - 2004 relacje łącznej kwoty faktycznego zadłużenia gminy do wykonanych dochodów jednostki oraz planowanego zadłużenia do planowanych dochodów jednostki przedstawiają się, jak poniżej (w zł):

Wyszczególnienie	2001	2002	2003
wykonane dochody	12.132.720	13.244.262	11.991.826
faktyczne zadłużenie	6.092.982	7.208.365	7.016.543
relacja zadłużenia do dochodów %	50,22 %	54,43 %	58,51 %

Wyszczególnienie	2001	2002	2003	2004	z tego na 31.08.2004
planowane dochody	13.765.552	13.903.002	12.612.507	14.156.443	14.156.443
planowane zadłużenie	6.092.982	7.208.365	7.016.543	7.341.640	6.929.033
relacja zadłużenia do dochodów	44,26 %	51,85 %	55,63 %	51,86 %	48,95%

Przyjmując stosunek faktycznego zadłużenia do wykonanych dochodów za rok 2001, 2002 i 2003 kontrola wyliczyła, że wskaźnik zadłużenia w w/w okresach wynosił, odpowiednio 50,22%, 54,43% i 58,51%.

Powyższe wskazuje, że łączna kwota długu publicznego Miasta i Gminy Osiek na koniec roku 2001, 2002 i 2003 nie przekroczyła 60% wykonanych dochodów w tych latach

budżetowych, a tym samym dotrzymany został warunek określony w art. 114 ust 1 ustawy z dnia 26 listopada 1998 roku o finansach publicznych.

b) analiza w zakresie występującej w latach 2000 – 2003 i na dzień 31 sierpnia 2004 roku relacji łącznej kwoty przypadających do spłaty w tych latach rat kredytów i pożyczek, do planowanych dochodów budżetowych – art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 26 listopada 1998 roku o finansach publicznych, nie wykazała nieprawidłowości.

c) w wyniku porównania danych zawartych w sprawozdaniu rocznym Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych MiG Osiek za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2003 oraz Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń MiG Osiek za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2003 ustalono, że MiG Osiek w w/w sprawozdaniach wykazała zobowiązania wymagalne w kwocie 1.113.814 zł. W wyniku kontroli ustalono, że według stanu faktycznego zobowiązania wymagalne na dzień 31.12.2003 roku wynoszą 1.254.985 zł, co stanowi różnicę w kwocie 141.171 zł. Zaniżenie w sporządzonych sprawozdaniach budżetowych zobowiązań wymagalnych na dzień 31 grudnia 2003 roku o kwotę 141.171 zł ma wpływ na zwiększenie kwoty i poziomu długu publicznego na koniec roku budżetowego 2003 roku. Przedmiotowe ustalenia wskazują, że łączna kwota zadłużenia wg stanu na 31 grudnia 2003 roku uległa zwiększeniu i faktycznie wynosi 7.157.714 zł, co stanowi 56,75% planowanych dochodów budżetowych oraz 59,69% wykonanych dochodów budżetowych. Odpowiedzialność ponosi Skarbnik MiG.

d) według stanu na dzień 31 sierpnia 2004 roku Miasto i Gmina posiada zadłużenia z różnych tytułów wobec szeregu podmiotów w łącznej wysokości 7.517.510 zł. Kwota przedmiotowego zadłużenia nie obejmuje należnych wierzycielom odsetek, które są zmienną wielkością ogólnego długu jak również tej części kredytów, których terminy spłaty przypadają po dniu 31 sierpnia 2004 roku. Wierzycielami Gminy są:

* Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział Opatów	- 672.011 zł,
* Urząd Skarbowy w Staszowie	- 26.574 zł,
* Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	- 80.039 zł,
* Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Warszawa	- 970.000 zł,
* Nadwiślański Bank Spółdzielczy w Solcu – Zdroju	- 1.768.000 zł,
* Bank Ochrony Środowiska w Rzeszowie	- 867.087 zł,
* Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Kielce	- 1.900.000 zł,
* Różni dostawcy towarów, usług i robót budowlanych	- 1.233.799 zł.

Łączna suma zobowiązań wymagalnych na dzień 31 sierpnia 2004 roku wynosiła 1.379.053 zł, z czego kwota 507.836 zł dotyczyła jednostek organizacyjnych Miasta i Gminy (szkoły), a kwota 871.217 zł dotyczyła Urzędu Miasta i Gminy. Powyższe zobowiązania nie zostały uregulowane z uwagi na brak środków finansowych.

Wniosek pokontrolny Nr 2

2.1 Dokładać należytej staranności przy sporządzaniu sprawozdań Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych oraz Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń. Prawidłowo ewidencjonować i wykazywać w sprawozdaniach budżetowych dane dotyczące stanu zobowiązań gminy.

2.2 Opracować i wdrożyć kompleksowy program naprawczy MiG Osiek obejmujący w szczególności:

a) restrukturyzację zadłużenia,

b) ewentualne możliwości pozyskania środków z nadzwyczajnych źródeł w celu realizacji dotychczasowych zobowiązań,

c) realistyczne prognozy w zakresie dochodów i wydatków Gminy w dłuższym przedziale czasowym niż rok budżetowy,

- d)** weryfikację dotychczasowej struktury organizacyjnej Urzędu MiG oraz jego jednostek organizacyjnych wraz z przeglądem zatrudnienia w aspekcie określenia optymalnego poziomu wobec istniejących potrzeb,
- e)** wzmocnienie i efektywniejsze wykorzystanie instrumentów kontroli wewnętrznej.

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli, Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 roku Nr 55, poz. 577) wnosi o podjęcie działań w celu wykonania przedstawionych wniosków i oczekuje od Pana Burmistrza informacji o sposobie ich wykonania lub przyczynach ich niewykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu służy prawo złożenia zastrzeżeń na podstawie art. 9 ust. 3 i ust. 4 przedmiotowej ustawy do tut. Kolegium za pośrednictwem Prezesa Izby w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

PREZES
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Kielcach
/-/
mgr Henryk Rzepa

Do wiadomości:
Przewodniczący Rady Miejskiej